

СТРУКТУРА НА СТУДИСКАТА ПРОГРАМА

Табела 6.1.Распоред на предметите по семестри и студиски години за академски студии (АС)

Реден број	Код на предметот	Назив на наставниот предмет	Семестар	Неделен фонд на часови		ЕКТС
				П	В	
ПРВА ГОДИНА						
1.	2П101	Музичка интерпретација– џез и популарна музика	прв	2		20
2	2П102	Импровизација	прв	2		10
3		Изработка на магистерска програма и труд	втор	2		20
4		Изборен наставен предмет	втор	2		10
Вкупно часови (предавања/вежби) и број на ЕКТС-кредитиво студиската година				120		60

Табела 6.2.Изборни наставни предмети на студиската програма

Вид на изборен наставен предмет	Број
Наставни предмети од Листата на изборни предмети предложена од единицата	8

Реден број	Код	Назив на предметот	Семестар	Неделен фонд на часови		ЕКТС	Единица
				П	В		
1.	2И105	Методологија на научното истражување	втор	2		10	ФМУ
2.	2И110	Ансамбл	втор	2		10	ФМУ
3.	2И106	Музичка литература на XX век	втор	2		10	ФМУ
4.	2И103	Права на уметниците-изведувачи во дигиталното опкружување	втор	2		10	ФМУ
5.	2М401	Аналитички пристап кон музичкото дело	втор	2		10	ФМУ
6.	2И104	Културни политики во изведувачките уметности	втор	2		10	ФМУ
7.	2И107	Креирање лик од основен тип до егзистенција	Втор	2		10	ФМУ
8.	2И108	Историја на филмската музика	Втор	2		10	ФМУ
Вкупно:				16		80	

Прилог бр. 3		Предметна програма од втор циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Музичка интерпретација-џез и популарна музика			
2.	Код	2П101			
3.	Студиска програма	Музичка интерпретација - џез и популарна музика			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус			
6.	Академска година/семестар	1 година /1 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	20
8.	Наставник	Проф. м-р Иван Иванов Вонр. проф. м-р Кирил Туфекчиевски Вонр. проф. м-р Влатко Нушев Вонр. проф. м-р Андријана Јаневска Доц. м-р Гордан Спасовски Доц. м-р Зоран Костадиновски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции):	<ul style="list-style-type: none"> - Стекнување инструментални (вокални) вештини и вештини на највисоко меѓународно споредливо ниво. - Стекнување сеопфатно познавање на денешните композициски и интерпретативни техники во џезот, вклучувајќи и соодветни вештини за создавање на свои дела на меѓународно споредливо ниво. - Стекнување зголемена експертиза во критичкото размислување за уметничките дела, што е документирано со независното создавање на магистерски труд. - Создавање квалификуван кадар кој ќе биде подготвен и за изведување образовна дејност односно продуцирање уште квалитетни кадри во областа на џез и популарната музика. - Стекнување на напредно музичко знаење и критичко размислување, како и креативни вештини неопходни за инвентивно и сеопфатно музичко образование со високи уметнички и академски стандарди, кое ќе ги подготви за успешна професионална кариера во музичко-изведувачките дисциплини/композиција и ќе ги оспособи за продолжување на нивното образование на следното повисоко ниво, односно на третиот циклус на студии. 			
11.	Содржина на предметната програма:	<ul style="list-style-type: none"> - Натамошно развивање и усовршување на техничките, креативните и интерпретативните аспекти на изведувачките дисциплини, кое ќе ја овозможи концепцијата на оригинална и експресивна музичко-уметничка изведба и креација. - Проширување и збогатување на репертоарот или фокусирање на потесна специјализација на одреден музички стил или техника. - Критичко размислување за прашањата и проблемите од изведувачката пракса или прашањата од естетиката кои се однесуваат на изведувачката пракса. - Развивање на способноста за селектирање, анализа, подготовка и учење на соодветна литература и програма. - Стекнување експертиза и високи компетенции преку избор и составување на адекватна програма, познавање и примена на различните методи и техники за нејзината реализација и оформување на личен уметнички израз. 			
12.	Методи на учење:	Индивидуална менторска работа со студентот, самостојна работа, истражувања, дискусии и консултации.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	20 ECTS x 30 часови = 600 часови			
14.	Распределба на расположивото време	30 + 570 = 600 часови			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часови	

		15.2	Вежби (аудиториски), семинари, тимска работа	/ часови		
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	/ часови		
		16.2	Самостојни задачи	/ часови		
		16.3	Домашно учење	570 часови		
		17. Начин на оценување				
17.1.	Тестови		/ бодови			
17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)		/ бодови			
17.3.	Активност и учество		10 бодови			
17.4.	Завршен испит (писмен и устен дел)		90 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит	<p>1. За потпис:</p> <p>✓ Редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци)</p> <p>2. Програмата за завршниот испит мора да содржи:</p> <p>За завршен испит по инструмент/соло пееење:</p> <p>✓ Изведба на програма со вкупно времетраење од најмалку 20 минути.</p>				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација				
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
	22.1	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				
	22.2	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
	3.					

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии	
1.	Наслов на наставниот предмет	Импровизација	
2.	Код	1П102	
3.	Студиска програма	Музичка интерпретација - џез и популарна музика	
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност-Скопје	

5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор			
6.	Академска година/семестар	I година /1 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	10
8.	Наставник	Проф. м-р Иван Иванов			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Целта на предметната програма е да ги запознае студентите со покомплексните техники на импровизација како средство за изразување на музичките концепти, идеи и емоции. Преку изучување на овој предмет, студентите ќе се стекнат со понапредни знаења и вештини за импровизирањето и неговата примена како спонтан креативен процес на создавање музика во моментот на нејзиното изведување, како и спонтан одговор на музицирањето на други музичари.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Познавање на скали и акорди во сите тоналитети и нивна изведба во различни ритмички структури, модуси и нивна употреба, акордски инверзии, градење на мелодија, фразирање (започнување и завршување на фраза), мелодиски и ритмички варијации, ритмичка интеракција, развивање на слухот и музичката меморија, транскрибирање и изведба на познати соло транскрипции од значајни автори, особености на разни стилови и жанрови, развивање на музичката фантазија.</p>				
12.	Методи на учење: Групна и индивидуална практична работа со студентите, изведувачка пракса, консултации, самостојна работа.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	5 x 30 =150 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30 часа предавања 60 часа самостојни задачи 60 часа домашно учење			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-практична настава	30 часови	
		15.2	Вежби, тимска работа	0 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	/ часови	
		16.2	Самостојни задачи	60 часови	
		16.3	Домашно учење (вежбање)	60 часови	
17.	Начин на оценување - Нумеричко				
	17.1.	Тестови	/ бодови		
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	/ бодови		
	17.3.	Активност и учество	20 бодови		
	17.4.	Завршен испит	80 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит	<p>1. Редовност во посетување на наставата.</p> <p>2. Програмата за завршниот испит мора да содржи:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Импровизација на 3 (три) зададени стандарди, теми или хармонски прогресии, во различни тоналитети. ✓ Писмен дел. 			

20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски		
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација, претставување на студентите на јавни настапи и концерти.		
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
22.1	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Стандарди од ерата и стилот на Блузот, Џезот, Латино, Модерниот џез, Поп и Рок музиката и фузионираните правци, за соодветниот инструмент. Изборот на делата зависи од педагошката оправданост, можностите и афинитетот, за секој студент индивидуално.			
	2.				
	3.				
22.2	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.				
	2.				
	3.				

Прилог бр. 3		Предметна програма од втор циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методологија на научното истражување			
2.	Код	2И105			
3.	Студиска програма	Музичка интерпретација - џез и популарна музика			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус			
6.	Академска година/семестар	I година /2 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	10
8.	Наставник	Проф. д-р Трена Јорданоска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметот го обработува научно-истражувачкиот процес од подготовка на елаборат, инструменти, операционализација во научен труд, обработка на податоци (квантитативни и квалитативни методи), коментирање на резултатите, користење и цитирање на литература.				
11.	Содржина на предметната програма: Одредување на теориска дисциплина, дефинирањето на теоријата на музиката, поставување основи на наука, запознавање со научните методи, одредување на фазите на научниот процес, поставување хипотеза, структурирање на елаборат и научен труд, користење и цитирање литература, квантитативни методи и квалитативни методи (избрани техники за анализа).				
12.	Методи на учење: Интерактивна настава, дискусија, консултации				
13.	Вкупен расположив фонд на време	8ECTS x 30 часови = 240 часови			
14.	Распределба на расположивото време	30 + 210 = 240 часови			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часови	
		15.2	Вежби (аудиториски), семинари, тимска работа	/	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	/	
		16.2	Самостојни задачи	/	

		16.3	Домашно учење	210 часови		
17.	Начин на оценување - нумеричко					
	17.1.	Тестови	90 бодови			
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	/			
	17.3.	Активност и учество	10 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит	<u>За потпис:</u> - редовно посетување на наставата (не повеќе од 3 отсуства) <u>За полагање завршен испит:</u> - потпис				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски				
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	анкетни листови, самоевалуација				
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
	22.1	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Бужаровски, Димитрије	Истражувачки методологии, материјали подготвени од предметниот наставник		1990-2012
		2.	Buzarovski, Dimitrije	“Musicology and Ethnomusicology in the Digital Era” in: Contemporary Trends in Musicology and Ethnomusicology, The Struga Music Autumn	Skopje: IRAM	2002
		3.	Colwell, Richard (ed.)	MENC Handbook of Research Methodologies	Oxford University Press	2006
	22.2	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
	1.					
	2.					
	3.					

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Ансамбл				
2.	Код	2И110				
3.	Студиска програма	Музичка интерпретација - џез и популарна музика				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор				
6.	Академска година/семестар	I година /2 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	10	
8.	Наставник	Проф. м-р Иван Иванов Вонр. проф. м-р Кирил Туфекчиевски Доц. м-р Гордан Спасовски Доц. м-р Зоран Костадиновски				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметната програма има за цел изучување на понапредно ниво на вокалната и инструменталната интерпретација на делата од џез и популарна музика за различни состави (вокални и вокално-инструментални) и стекнување вештини за ансамбловата изведба на истите со соодветно стилско и интерпретативно насочување. Развивање и негување на музичкиот вкус и музикалност. Способност за меѓусебна комуникација и за меѓусебно прилагодување и координирање на начинот на свирење.					
11.	Содржина на предметната програма: Избор на соодветна литература прилагодена на техничките и музичките потреби на студентите (оригинални дела, транскрипции аранжмани). Совладување на основните елементи на ансамбловото музицирање: интонација, ритмичка ускладеност, звучна избалансираност, тонско и динамичко нијансирање, фразирање, артикулација Вокална интерпретација на дела од џез и популарна музика со соодветен стилски и жанровски пристап. Повеќегласно пеење на дела од џез и популарна музика (помали вокални групи) а капела и со инструментална придружба. Инструментална интерпретација на дела од џез и популарна музика со соодветен стилски и жанровски пристап. Инструментална интерпретација на дела од џез и популарна музика во ансамбли (помали инструментални – комбо – состави). Изведувачка пракса во форма на јавни настани, преку кои што ансамблите ќе се здобијат со практични изведувачко-сценски искуства					
12.	Методи на учење: Група интерактивна работа со студентите, практична демонстрација, дискусија, консултации, изведувачка пракса, самостојна работа					
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часа				
14.	Распределба на расположивото време	30 часа практична настава 60 часа домашно учење (вежбање)				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-практична настава	30 часови		
		15.2	Вежби, тимска работа	/ часови		
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	/ часови		
		16.2	Самостојни задачи	/ часови		
		16.3	Домашно учење (вежбање)	60 часови		
17.	Начин на оценување – Описно					
	17.1.	Тестови				/ бодови
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)				/ бодови
	17.3.	Активност и учество				20 бодови

	17.4.	Завршен испит			80 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)			до 50 бода		Не положил		
				од 51 до 100 бода		Положил		
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит			1. Редовност на настава (не повеќе од 3 изостаноци) 2. Програмата за завршниот испит мора да содржи: ✓ Изведба на 2 (два) стандарди за вокално или инструментално дуо со придружба.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски				
21	Метод на следење на квалитетот на наставата			Студентски анкети, самоевалуација, претставување на студентите на јавни настапи и концерти.				
22.	Литература							
	Задолжителна литература							
	22.1	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач		Година	
		1.	На располагање е целокупната литература за овој тип на состави, оригинални композиции, транскрипции и аранжмани, од сите стилови и правци на музиката од областа на џез и популарна музика. Изборот на делата и програмата се прави за секој ансамбл поединечно, во зависност од педагошката оправданост и музичките способности и афинитети на студентите вклучени во него.					
		2.						
		3.						
	22.2	Дополнителна литература						
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач		Година	
		1.						
		2.						
3.								

Прилог бр. 3		Предметна програма од вторциклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Музичка литература на XX век				
2.	Код	2И106				
3.	Студиска програма	Музичка интерпретација - џез и популарна музика				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус				
6.	Академска година/семестар	I година /2 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	10	
8.	Наставник	Проф.д-р Бојан Ортаков Проф.м-р Горан Начевски				
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметната програма има за цел кај студентите да создаде и развие професионална вештина за познавање и препознавање на основните музички стилови во XX век и нивниот развој преку творештвото на најзначајните композитори, значајни примери од музичката литература во повеќе жанри (оркестарска, концертантна, хорска, камерна, вокална, солистичка музика), запознавање на нивните композициски техники и естетско-стилски карактеристики.					
11.	Содржина на предметната програма:					

	Значајни автори во музиката на XX век. Развојот на музиката во XX век, стилски карактеристики и разлики. Значајни техники на компонирање претставени преку значајни дела на музиката во XX век.				
12.	Методи на учење: предавања, анализа на примери од музичката литература на час и дома, дискусии.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	5 ECTS x 30 часа = 150 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30 + 30 + 90 = 150			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-практична настава	30 часови	
		15.2	Вежби (аудиториски), семинари, тимска работа	/ часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	/ часови	
		16.2	Самостојни задачи	30 часови	
		16.3	Домашно учење	90 часови	
17.	Начин на оценување - нумеричко				
	17.1.	Тестови	/бодови		
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	/бодови		
	17.3.	Активност и учество	20 бодови		
	17.4.	Завршен испит	80 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода		5 (пет) (Ф)
			од 51 до 60.9 бода		6 (шест) (Е)
			од 61 до 70.9 бода		7 (седум) (Д)
			од 71 до 80.9 бода		8 (осум) (Ц)
			од 81 до 90.9 бода		9 (девет) (Б)
	од 91 до 100 бода		10 (десет) (А)		
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит		За потпис: - редовно посетување на наставата (не повеќе од 4 отсуства)		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски		
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		анкетни листови, самоевалуација		
22.	Литература				
Задолжителна литература					
22.1	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Kohoutek, Z.	<i>Техники на компонирање во мјузиката на XX век</i>	Универзитет уметности у Београду	1984
	2.	Lester, J.	<i>Analytic Approaches to Twentieth-Century Music</i>	W-W NORTON & COMPANY Inc. New York	1989
	3.	Lee, Douglas A	<i>Masterworks of Twentieth-Century Music: The Modern Repertory of the Symphony Orchestra.</i>	New York: Routledge.	2002
	4.	Morgan, Robert P	<i>Twentieth-Century Music: A History of Musical Style in Modern Europe and America.</i>	New York: W. W. Norton	1991

	5.	Salzman, Eric	<i>Twentieth-Century Music: An Introduction</i> , 4th edition.	Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall	2002
	6.				
22.	Дополнителна литература				
	Ред. број		Наслов	Издавач	Година
	1.	Whitall, Arnold	<i>Exploring Twentieth-Century Music: Tradition and Innovation.</i>	Cambridge and New York: Cambridge University Press	2003
	2.				
	3.				
	4.				

Прилог бр.		Предметна програма одвтор циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Права на уметниците-изведувачи во дигиталното опкружување			
2.	Код	2И103			
3.	Студиска програма	Музичка интерпретација – цез и популарна музика			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус			
6.	Академска година/семестар	I година /2 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	10
8.	Наставник	Вонр. проф. д-р Димитри Чапканов			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Изучувајќи ја предметната програма студентите ќе се стекнат со знаења за правата на уметниците-изведувачи и нивна заштита посебно во однос на приходите од: јавни изведби пред публика на фестивали, концерти, клубови, јавни места и приватни настани; надоместоци при продажба на фиксирана изведба (снимка), на носач на звук; надоместоци при продажба на дигитална снимка преку интернет во облик на симнување, стриминг, ринг тон на мобилен телефон и слично; спонзорство и во други случаи.</p> <p>Со знаењата од предметната програма студентите ќе се оспособат да ги препознаваат повредите на правата на уметниците-изведувачи во дигиталното опкружување (дигитално пиратство, пиратство на фонограм, пиратство на аудиовизуелно дело, сајбер криминалитет), како и причините за овие појави. Со предметната програма ќе ја осознаат регулаторната надлежност врз интернет, регулирање на инфроматичките технологии, дигиталното управување со правата на носителите преку индивидуален надзор, следење и мерење на емитуваните авторските дела односно предмети на сродни права кои се емитуваат во медиумите.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Во текот на наставата, се изучува статусот на уметниците – изведувачи (пејачи, музичари, балетски уметници, артисти и други лица кои со игра, песна, танц, говорење, рецитирање или на друг начин, изведуваат книжевни или уметнички дела или дела од народното творештво, режисери на сценски дела, диригенти на оркестри и хорови, обликувачи (мајстори) на тон или на тонска снимка). Натаму, детално се проучуваат правата на уметниците-изведувачи и тоа следниве исклучиви морални права: 1) да биде признат како изведувач на изведбата; 2) да биде назначено неговото име, псевдоним или друга ознака, односно називот на составот, уметничкиот раководител на составот и солистот, при секое користење на изведбата, освен ако тоа технички не е возможно и</p>				

	<p>3) да се спротивстави на секакво менување, деформирање, сакатење или уништување на неговата изведба, односно да се спротивстави на секое користење на изведбата што може да им наштети на неговата личност, чест и углед. Во рамките на правта се разработуваат и исклучивите материјални права да дозволува или забранува користење на својата изведба за: 1) снимање на својата неснимена изведба; 2) јавно соопштување на својата неснимена изведба, освен за радиодифузно емитување на својата изведба која, сама по себе, е радиодифузна или е направена од снимка; 3) умножување на снимката од изведбата; 4) пуштање во промет на оригиналот или примерокот од снимката од изведбата и 5) ставање на располагање на јавноста на снимката од изведбата.</p> <p>Наведените прашања се проучуваат во контекстот на дигиталното опкружување, со посебен осврт на системот за електронско евидентирање на емитуваните авторски дела, односно предмети на сродни права кои се емитуваат во медиумите, обезбедувајќи: нивно идентификување во времето кога тие се емитуваат на програмата на радио-телевизиската организација; записи од емитуваните авторски дела односно предмети на сродни права; дневни, месечни и годишни извештаи и други периодични извештаи за емитуваните авторски дела односно предмети на сродни права по одредени параметри чување на податоците од системот за електронска евиденција во рок од пет години од денот на нивното евидентирање.</p>				
12.	<p>Методи на учење:</p> <p>Групна работасостуденти, предавања-интерактивна настава, аудио-видеопрезентација, објаснувањена примери од музиката и индустрија, посетанарелевантни институции, играњена улоги, симулации, дискусии и консултации.</p>				
13.	Вкупен расположив фонд на време	5 ЕКТС x 30 часови = 150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	30 часа предавања 30 часа самостојни задачи 90 часа домашно учење			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30	часови
		15.2	Вежби (аудиториски), семинари, тимска работа		часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи		часови
		16.2	Самостојни задачи	30	часови
		16.3	Домашно учење	90	часови
17.	Начин на оценување - Нумеричко				
	17.1.	Тестови	80 бодови		
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	/ бодови		
	17.3.	Активност и учество	20 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит	<ul style="list-style-type: none"> Редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци) 			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација, учества на обуки и конференции			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	22.1	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач

	1.	Чапканов, Д.	Права на уметниците-изведувачи во дигиталното опкружување. Авторизирани предавања,	Скопје	2017
	2.	Koskinen-Olson, T. & Lowe, T.	Management of Copyright and Related Rights in the Field of Music	Geneva: WIPO publication Достапна на: http://www.wipo.int/publications/en/details.jsp?id=3402&plan=EN	2014
22.2	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Uchtenhagen, U.	Copyright collective management in music.	Geneva: WIPO publication Достапна на: http://www.wipo.int/publications/en/details.jsp?id=362&plan=EN	2005
	2.	Arnold, R.	Performers' Rights	Sweet & Maxwell; 4th edition	2008
	3.	Fiscor, M.	The Law of Copyright and the Internet	Oxford University Press	2001

Прилог бр. 3		Предметна програма од втор циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Аналитички пристап кон музичкото дело			
2.	Код	2М401			
3.	Студиска програма	Музичка интерпретација и композиција			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	ВТОР циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва / прв семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	10
8.	Наставник	Проф.м-р Јана Андреевска, Проф. д-р Горан Начевски			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции):	Оспособување на студентите да дојдат до сознанија за поврзаноста и единството на содржината и формата во музичкото дело, за влијанието на определени услови и причини за настанување на делото, за влијанието на контекстот, стилските, естетиката и други надворешни и внатрешни фактори. Овие сознанија треба да им помогнат на студентите во процесот на интерпретација и композиција на делото да му пријдат на посеопфатен и темелен начин. Оспособување на студентите за избор на соодветни аналитички техники и методи.			
11.	Содржина на предметната програма:	Музичките елементи и драматургијата на делото, нивното взаемно влијание и улога во интерпретативните и творечките процеси.			

12.	Методи на учење: Предавања, групна практична работа со студентите, дискусии и консултаци, самостојна работа, истражувања.					
13.	Вкупен расположив фонд на време	10 ECTS x 30 часови = 300 часови				
14.	Распределба на расположивото време	30 + 270 = 300				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часови		
		15.2	Вежби (аудиториски), семинари, тимска работа	часови		
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови		
		16.2	Самостојни задачи	270 часови		
		16.3	Домашно учење	часови		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови	бодови			
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	90 бодови			
17.3.	Активност и учество	10 бодови				
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест)(E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)				
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит	- редовност во посетување на наставата (не повеќе од четири изостаноци). - реализација на предвидените семинарски работи				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентски анкети, самоевалуација, претставување на студентите на јавни настапи, концерти, учество на државни и меѓународни натпревари.				
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
	22.1	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Бужаровски, Димитрије	<i>Увод во анализата на музичкото дело</i>	Скопје: Факултет за музичка уметност	1996
		2.	Cook, Nocholas	<i>A Guide To Musical Analysis</i>	Oxford University Press	1987
	3.	Мазель, Л. А., В. А. Цуккерман	Анализ музыкальных произведений	Москва: Музыка	1967	
	22.2	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Lester, J.	<i>Analytic Approaches to Twentieth-Century Music</i>	W. M. Norton & Company	1998
		2.	Григорјева, Г. В.	Музыкальные формы XX века	Москва: Владос	2004
3.						

1.	Наслов на наставниот предмет	Културни политики во изведувачките уметности
2.	Код	2и104
3.	Студиска програма	Музичка интерпретација - цез и популарна музика

4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ Факултет за музичка уметност, Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	вторциклус			
6.	Академска година/семестар	I година/ 2 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	10
8.	Наставник	Проф д-р Соња Здравкова-Џепароска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со аспектите на културната политика, како и можност за следење на нејзините стратегии и модели. Способност за анализа и детектирање на придобивките од одреден културен модел. Анализа на културните политики во изведувачките практики. Запознавање и толкување на теориите кои ја дефинираат, обликуваат и влијаат на оваа сфера на културата. Одредување на матрици на изведба и нивната стилско-формативна профилација условена директно од актуелните стратегии во културата односно уметноста.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Дефинирање и толкување на поимите култура, културна политика и културни стратегии. Осврт на изведувачките уметности, нивна специфика (чисти, гранични, фузии) и карактеристики на функционирање во однос на координатите поставени во културната политика. Анализа на културата и процесот на канализирање на формите преку примери во изведувачката сфера. 2. Културната политика и модели поврзани со истата. Ефекти и карактеристики на одредени културни модели. Начини и услови за градење културни стратегии. Културата како имиџ во формирање и постигнување на конкретни социјални цели. 3. Интеракции на социјалниот контекст и културата. Трендови во културната политика толкувано преку историски дискурс. Трендови во културната политика толкувано преку социо-политички дискурс. Теории за културната политика и стратешки насоки – примери од светот/примери од Македонија.				
12.	Методи на учење: теориско апликативен, аналитико- дедуктивен.				
13.	Вкупен расположив фонд на време				
14.	Распределба на расположивото време 2 часа предавање x 15 недели = 30				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	5 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	5 часови	
		16.3.	Домашно учење (индивидуална работа)	10 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Вежби			/ бодови
	17.2.	Семинарска работа/проекта задача			25 бодови
	17.3.	Активност и учество			10 бодови
	17.4.	Усмен испит			65 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)				
			до 50 бода	5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	- присуство на 80% од вкупниот на фонд на часови - реализација на предвидените семинарски работи			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Интерна семестрална самоевалуација			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
22.1	Ред. бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Schechner Richard	<i>Performance theory,</i>	Routledge	1988

		2.	Carole Rosenstein	<i>Understanding Cultural Policy</i>	Routledge	2018
	22.2	Дополнителна литература				
		Ред. бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ulrike Hanna Meinhof, Anna Triandafyllidou	<i>Transcultural Europe Cultural Policy in a Changing Europe</i>	PALGRAVE MACMILLAN	2006
		2.	Jennifer Craik	<i>Re-visioning arts and cultural policy : current impasses And future directions.</i>	ANU E Press	2007
		3.	Anthony O'Hear	<i>The Landscape of Humanity Art, Culture and Society</i>	Imprint Academic	2008
		4.	Patrice Pavis ed.	<i>The intercultural performance reader</i>	Routledge	1996
		5.	ЕкоУмберто	<i>Култура, информација, комуникација</i>	Нолит	1997

1.	Наслов на наставниот предмет	Креирањелик – од основен тип до екзистенција			
2.	Код	2И107			
3.	Студиска програма	Музичка интерпретација – џез и популарна музика			
4.	Организатор на студиска програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	втор циклус/втор семестар			
6.	Академска година /семестар	I / 2		Бројна ЕКТС-кредити	10
8.	Наставник	Проф.д-р Ана Стојаноска			
9.	Предуслов за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Оспособување на студентите за самостојно интерпретирање на основните поими поврзани со креирањето на ликот како фундаментален елемент на уметничкото дело.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Што е лик? 2. На кој начин се креира еден лик? 3. Основна категоризација на ликови 4. Тип – архетип – базичната структура 5. Антагонист – протагонист 6. Лик функција 7. Карактер – од основната предлошка до доминантен изведувач 8. Коголикот „излегува“ од форматот – екзистенција 9. Аристотел за карактерите 10. Апликативни примери на уметностите 11. Карактер во книжевното дело 12. Карактер во драмско/оперско/балетско дело 13. Карактер во филмско дело 14. Карактер во музика 15. Пишување на карактер				

12.	Методинаучење: : интерактивна настава, самостојна работа, индивидуална работа со студентот, консултации					
13.	Вкупен расположив фон дна време	10 ЕКТС x 30 часови = 300 часови				
14.	Распределбана расположивото време	90+90+20+50+50=300				
15.	Формина на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	90		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	90		
16.	Друга форма на активности	16.1.	Проектни задачи	20		
		16.2.	Самостојни задачи	50		
		16.3.	Домашно учење – задачи	50		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Самостојно истражување (презентација, етида, мултимедијална презентација)			20 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бодови	
	17.3.	Активност и учество (Подготовка на час)			20 бодови	
	17.4.	Усмени испит			40 бодови	
18.	Критериум за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање завршен испит		35 бодовина крајна семестар Редовност на настава (не повеќе од 3 изостаноци) Прочитани драмски текстови и стручна литература. Самостојно истражување и подготовка на час Програмата за завршниот испит мора да содржи: прочитана задолжителна и литература за анализа, презентација на личните истражувања на студентот			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		интерактивен			
22. Р	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Аристотел	Запоетиката	Скопје: Култура	1990
			Batušić, Nikola	Uvod u teatrologiju	Grafičkizavod Hrvatske	1991
		2.	Carlson, Marvin	<i>Theories of the theatre</i>	London: Cornell University Press	1993
		3.	Лужина, Јелена (прир.),	<i>Теорија на драмата и на театарот</i>	Скопје, Детска радост	1999
		4.	Leich, Robert	Theatre Studies	New York: Routledge	2008
5.	Стојаноска, Ана	<i>Театар: предизвик</i>	Скопје: УКИМ	2018		
22.2.	Дополнителна литература					

Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.	Gerould, Daniel (ed)	Theatre/Theory/Theatre	New York: Applause Theatre & Cinema Books	2000
2.	Pavis, Patrice	<i>Pojmovnikteatra</i>	Zagreb:Antibarbarus	2004
3.				
4.				

Прилог бр.3		Предметна програма од втор циклусна студија			
1.	Наслов на наставниот предмет	Историја на филмската музика			
2.	Код	2И108			
3.	Студиска програма	Музичка интерпретација – цез и популарна музика			
4.	Организатор на студиската програма (единица - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	втор			
6.	Академска година/с еместар	Прва година / 2 семестар		Бројна ЕКТС-кредити	10
8.	Наставник	Проф. д-р Александар Трајковски			
9.	Предуслови за запишана уважена предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции):	<ul style="list-style-type: none"> - да се запознаат со поимот филмска музика; - да се оспособат за објаснување на функцијата и значењето на филмската музика; - да се запознаат со историскиот развој на филмската музика; - да се запознаат и да ги разликуваат спецификите и карактеристиките на развојните периоди; - да се запознаат со творештвото на најзначајните кинематографи во Европа и светот; - да препознаваат и доживуваат естетски содржини на вредни дела од историјата на филмската музика; - да се оспособат за анализа на филмската музика - да даваат свртци на филмската музика - да се запознаат со карактеристиките на македонската филмска музика; - да се запознаат и да ги разликуваат творештвата на македонските композитори на филмска музика; - да препознаваат и откриваат нови можности за музички израз; - да го обогатат естетскиот сензибилитет на сопствената личност 			
11.	Содржина на предметната програма:	<p>Вовед во предметот Музиката и немиот филм -Првите соединувања на музиката и филмот -Аспекти на употребата на музиката во првите филмски проекции Никлодиони -Употребата на музиката во никлодионите Првите партитури за филмска музика -„Убиството на Војводата од Гиз“ – Камил Сен Санс Развој на играниот филм -Музиката во филмот „Раѓањето на нацијата“ Музиката и немиот филм во Европа -Италија и Франција Музиката и немиот филм во Европа</p>			

	-Германија и Советскиот сојуз Презентација на семинарски трудови Појава на звучниот филм -Појава на Витафонот -„Дезејач“ – аспект на употреба на музиката Музиката во класичниот филм -Теории и трудови за употреба на музиката во класичниот филм Појава и развој на филмскиот мјузикл -Филмскиот мјузикл од 30-тите, до 80-тите години на XX век Појава и развој на филмскиот мјузикл -Филмскиот мјузикл од 90-тите години на XX век, до денес Историски развој на музиката во анимираните филмови Анализа на филмска музика Презентација на семинарски трудови			
1 2.	Методинаучење: Предавање – теоретска настава Интерактивно учење Тимска работа Подготовка на семинарски трудови			
1 3.	Вкупен расположив фонд на време	10 ЕКТС x 30 часови = 300 часови		
1 4.	Распределба на расположивото време	30 часа предавања 330 часа самостојни задачи 240 часа домашно учење		
1 5.	Формина наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа.	
1 6.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	
		16.2.	Самостојни задачи	330 часа
		16.3.	Домашно учење - задачи	240 часа
1 7.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	60 бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	20 бодови	
	17.3.	Активност и учество	20 бодови	
1 8.	Критериум за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
1 9.	Услов за потпис и полагање завршен испит		<u>Запотпис:</u> <ul style="list-style-type: none"> Редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци) Освоени минимум 25% од континуираното оценување <u>Завршен испит:</u> <ul style="list-style-type: none"> потпис Освоени минимум 25% од континуираното оценување 	

20.	Јазикнакојсеизведувана наставата	Македонски				
21.	Методнаследењенаквалитетотна наставата	Квалитетотна наставата, активностана студентите и успешностана студентитекесследатвотекотна целиот семестар. Накрајотодпредавањата, ќебидеизвршенае валауацијанапредметот и професорот.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реденброј	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Dorothy Miell (editor); Raymond MacDonald (editor) David J. Hargreaves (editor)	Musical Communication	Oxford University Press	2005
		2.	Alexander N. Yakupov	The Theory of Musical Communication	Cambridge Scholars	2016
	3.	Even Ruud	Music Therapy: Improvisation, Communication and Culture	Barcelona Publishers	1998	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реденброј	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Margaret Corke (editor)	Approaches to Communication through Music	David Fulton Publishers	2002
		2.	Denis McQuail	<i>Mass Communication Theory: An Introduction</i>	SAGE Publications	1994
3.	Daglas Kelner	<i>Medijskultura.</i>	CLIO	2004		